

Reacties raden en staten op kabinetsreactie Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2025

Algemeen

Hierna volgt een overzicht van de ingebrachte punten door de volksvertegenwoordigingen voor het najaarsgesprek. U ziet ook hoe we (de essentie van) uw inbreng hebben verwerkt. Een aantal punten is niet verwerkt in het najaarsgesprek. Dat wil niet zeggen dat ze niet belangrijk zijn. We moeten echter focus aanbrengen voor het najaarsgesprek en sommige punten kunnen naar onze mening beter afzonderlijk naar voren gebracht. Dat geven we hierna kortweg weer door ‘afzonderlijk punt’ aan te geven.

1	Het Hogeland	Reactie
	De SvGND moet laten zien hoe het met Groningen en Noord-Drenthe gaat en niet verworden tot een afvinklijstje.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.
	Bij het maken van regelingen, bieden van oplossingen, starten van procedures, bij het uitvoeren van opdrachten, bij alles wat de overheid doet moet dat worden gedaan vanuit de leefwereld van inwoners in plaats van de systeemwereld van de overheid. Milder, menselijker, makkelijker begint bij het centraal stellen van de situatie van inwoners en daar onze acties op aan te passen. Dat vraagt om ruimhartigheid maar ook om vertrouwen geven aan inwoners.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Procedures rondom schade door gaswinning uit het Groningenveld, op basis van bewijsvermoeden, loslaten van causaliteit tot €60.000 helpen ook inwoners uit Warffum maar bij een beving uit het Warffumveld gelden andere spelregels, ook al wordt er gewerkt met het 1 loketprincipe. Daar moet blijvende aandacht voor zijn. In algemene zin moet gaswinning in Groningen, ook uit kleine gasvelden, worden gestopt.	Gedeeltelijk verwerkt, gespreksonderwerp 3. Stoppen gaswinning uit kleine velden is een afzonderlijk punt.
	Daadwerkelijk herstel kan bijvoorbeeld in de randgebieden goed uitpakken maar in de kern van het aardbevingsgebied lost dit de problemen niet op. Helemaal niet als er het principe van finale kwijting wordt gehanteerd. Dan zijn het de mensen in de	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.

	buitengebieden die meer profiteren van een regeling dan de zwaarst getroffen.	
	We willen juist geen juridische trajecten, we willen dat voorkomen. Zet in op een beter regulier systeem en niet op juridische ondersteuning. Bijvoorbeeld door soepel om te gaan met bezwaartermijnen, keuze termijnen en zienswijze van mensen. Onder druk maken mensen verkeerde keuzes en die leiden tot stress, onvrede of onnodige juridische conflicten.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Over de versterkingsopgave. Er is wantrouwen in de rapporten maar er is ook een gat tussen leefwereld en systeemwereld dat overbrugt moet worden. Mensen kunnen ondersteuning krijgen voor het begrijpen en beoordelen van bouwkundige rapporten maar eigenlijk zou NCG meer tijd en energie moeten steken in een goed uitlegbaar verhaal voor inwoners over hun woning. Rapporten moeten bewonersvriendelijker.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Het kabinet beschrijft dat de versterkingsoperatie een veiligheidsopgave is maar wat is de definitie van veiligheid? We roepen op om veiligheid zo breed als mogelijk te definiëren zodat ook de sociale en emotionele gevolgen van gaswinningsproblematiek daar zonder discussie binnen vallen. Het gaat om de veiligheidsbeleving. Waarvoor vervolgens ook koste wat kost, voor zo lang als het duurt blijft gelden.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3
	Er moet ruimhartig om worden gegaan bij het herstellen/versterken van woningen er is nog veel discussie over relatief weinig geld aan de keukentafel en dat draagt niet bij aan vertrouwen in de overheid en ook niet aan het gevoel van veiligheid. Immers: veiligheid heeft ook te maken met hoe je geholpen wordt.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Er worden goede stappen gezet in Oosternieland, waar er als 1 overheid wordt opgetreden. Het is voor ons belangrijk dat we leren	Verwerkt, gespreksonderwerp 3

	van de lessen in Oosternieland zodat die ook elders kunnen worden toegepast	
	We hebben te maken met veel verschillen. Naar onze beleving worden deze niet opgelost door nieuwe regels en kaders maar met gebiedsgericht maatwerk.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3
	Isolatiemaatregel 29 is van start gegaan. In onze beleving is dit nog maar stap 1. We hebben immers nog steeds te maken met de onwenselijke grens tussen het 100% gebied en het 50% gebied. We willen dat het kabinet zich inzet om overal in het gebied 100% isolatiesubsidie te laten gelden.	Niet verwerkt, het punt wegen we mee in het verdere wetstraject voor de Groningenwet. In de consultatiereactie op het wetsvoorstel Groningenwet hebben de regionale overheden onder meer een wijzigingsvoorstel gedaan voor de zorgplicht aardgasvrij gereed maken (bijlage 1 bij de reactie). Het voorstel komt erop neer dat de zorgplicht gefaseerd tot stand komt: uiterlijk in 2035 voldoen alle woningen in het gebied aan de Standaard voor woningisolatie en uiterlijk in 2055 zijn deze woningen gereed gemaakt voor aardgasvrij gebruik.
	Daarnaast zien we dat er vanwege budgettaire beperkingen wordt bespaard op onderdelen die juist belangrijk zijn voor mensen. Zoals het voorwerk en de afwerking. Om goed te kunnen isoleren is er soms veel voorwerk en na het isoleren veel nawerk nodig om het weer netjes te maken. Daar staat in de subsidie een (te) kleine vergoeding tegenover die ervoor zorgt dat mensen zelf kosten moeten maken en dat mogelijk niet kunnen. Kijk bij deze subsidie naar het bredere plaatje vanuit leefwereld van inwoners.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Herstel van vertrouwen begint bij het geven van vertrouwen. Het bieden van zekerheid zodat mensen verder kunnen en niet twijfelen. Bijvoorbeeld over de veiligheid van de woning, ook al zitten ze niet in de scope van NCG. Geef alle woningen in het gebied een stempel/ plakkaat met daarop dat het huis veilig is.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3. Alle gebouwen moeten beoordeeld zijn aan de veiligheidsnorm ('stempel veilig') is een afzonderlijk punt.

2	Oldambt	
	De gemeenteraad van Oldambt onderschrijft de regionale analyse over de kabinetsreactie op de Staat van Groningen. Hierin staan goede uitgangspunten voor het najaarsgesprek met het kabinet.	
	Extra aandacht voor integrale afwegingen over Groningen. Doe niks in Groningen zonder de Groningers. Je kan via Nij Begun goed werk verrichten, maar wanneer bijvoorbeeld een kerncentrale of militaire kazerne in Groningen wordt neergezet, zonder afdoende overleg met Groningers, is het vertrouwen in de politiek direct weer verdwenen. Dit terwijl het vergroten van het vertrouwen in de politiek een van de doelstellingen van de Staat van Groningen is.	Verwerkt gespreksonderwerp 3.
	Doelen voor de brede welvaart moeten een resultaatsverplichting worden. Groningen bungelt vaak onderaan de lijstjes op dit gebied.	Verwerkt gespreksonderwerp 3.
3	Midden Groningen	
	Positief over de regionale reactie en instemming met de globale analyse van de kabinetsreactie.	
	Noodzaak om een reactie van het kabinet op elk punt dat in de regionale reactie is aangekaart te krijgen	Verwerkt, gespreksonderwerp 2.
	Aanvullend op het punt over informatieversnippering in de globale analyse. Voor raden is dit nog meer het geval dan voor bestuurders.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.
	Aandacht voor het krappe proces	Dit is een aandachtspunt voor de evaluatie van de regionale werkwijze.
4	Aa en Hunze	
	Blijf de regio betrekken, blijf in gesprek. Daarom zijn de interviews met inwoners, jong en oud, zo belangrijk en betekenisvol. Alle leeftijden dienen in de gesprekken te worden meegenomen.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.
	Wettelijk bewijsvermoeden op de juiste wijze toepassen.	Afzonderlijk punt.

	In de regionale reactie op de Staat van Groningen is richting de staatssecretaris aangegeven dat het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden geldt goed moet worden toegepast. In de kabinetsreactie is op dit punt niet ingegaan. Toelichting: In de Staat van Groningen wordt de indicatieve verbeelding van het effectgebied waar het wettelijk bewijsvermoeden van toepassing is, weergegeven als een exacte afbakening van het effectgebied. Deze kaart is niet op schaal, zodat met name aan de randen van het gebied op adresniveau niet duidelijk is of een gebouw wel of niet in de afbakening valt. Hiermee wordt geen recht gedaan aan het wettelijk bewijsvermoeden. Het bewijsvermoeden gaat niet namelijk alleen uit van de locaties, maar van de aard van de schade. Daarnaast is in het Besluit Tijdelijke wet Groningen in verband met het aanwijzen van het gebied waarbinnen het bewijsvermoeden geldt (d.d. 26 oktober 2023), opgenomen dat het IMG een GIS applicatie ontwikkeld, die het mogelijk maakt om op een gedetailleerde kaart in te zoomen, zodat per adres inzichtelijk wordt voor welke regelingen men in aanmerking komt, en daarmee of het adres binnen het effectgebied valt. Om te bepalen of een perceel binnen het effectgebied valt, stelt het IMG de al in 2021 geïntroduceerde trilling tool beschikbaar. Een hulpmiddel waarmee mensen op basis van hun postcode kunnen zien of ze binnen het effectgebied vallen. Met deze tool is echter niet mogelijk om gedetailleerd op perceel/adresniveau in te zoomen om te bepalen waar de grens van het effectgebied is gesitueerd.	
	Zorgen over andere mijnbouwactiviteiten in Groningen en Noord-Drenthe. De lessen geleerd uit Groningen moeten ook bij andere mijnbouw onverkort worden toegepast. Toelichting	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.

	In de kabinetsreactie geeft de staatssecretaris aan dat, ondanks de sluiting van het Groningerveld, er zorgen zijn over de andere mijnbouw die plaatsvindt in Groningen en Noord-Drenthe. Hij geeft aan dat goede monitoring van belang blijft. Echter niet alleen een goede monitoring is van belang bij andere mijnbouw. De lessen geleerd uit Groningen moeten ook bij andere mijnbouw onverkort worden toegepast. Dit betekent dat ook bij andere mijnbouw moet worden gewaarborgd dat bij schade als gevolg van mijnbouw gerelateerde bevingen voldoende wordt gecompenseerd en dat er sprake is van een milde, makkelijke en menselijke schadeafhandeling.	
	Finale kwijting. Geef het Instituut voor Mijnbouwschade de instructie om de voorwaarde van finale kwijting niet meer op te leggen.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
5	Noordenveld	
	Bij het najaarsgesprek nog eens duidelijk de tijdsplanning en de tijdsdruk voor reactie van de raden en staten naar voren te brengen.	Dit is een aandachtspunt voor de evaluatie van de regionale werkwijze.
	Bij het najaarsoverleg te benadrukken dat de tijdsdruk tevens het betrekken van onze inwoners bemoeilijkt. Zowel in het tijdig voorzien van heldere informatie als in het kunnen participeren op basis van die informatie.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.
	Bij het najaarsgesprek het kabinet en de kwartiermakers te verzoeken spoedig te komen met een uitwerking van de governance.	Niet verwerkt, de kwartiermakers hebben de opdracht en voeren dat uit.
6	Eemsdelta	
	De versterking - Uit de cijfers van NCG zou de indruk kunnen ontstaan dat tempo wordt gemaakt in de versterking. Wie beter kijkt	Verwerkt, gespreksonderwerpen 3 en 4.

	ziet dat de motor bestaat uit op norm verklaringen en dat het aantal te versterken woningen in Eemsdelta nog steeds groot is. Zeker voor langlopende en complexere situaties is dit tempo er niet. Het gaat nog altijd te traag. Daarnaast is er voortdurende twijfel over de kwaliteit van de versterkingsadviezen zonder dat dit leidt tot voldoende diepgravend onderzoek waarbij ook de theorie aan de praktijk getoetst wordt. Voor zover er bij onze inwoners nog vertrouwen is in de aanpak, wordt dat hier ondermijnd. Daarbij komt dat werkelijke actie als reactie op het rapport van de commissie Van Geel achterwege blijft. Het overnemen van een routekaart is onvoldoende wanneer dit niet leidt tot substantiële oplossingen zoals het gebiedsgericht uitbreiden van maatregel 28, het aanbieden van gasloos of in bepaalde gevallen sloop-nieuwbouw. De verschillen in de versterking die in de afgelopen 10 jaar zijn ontstaan door nieuwe aanpakken in combinatie met vertraging zijn de bron van onderling wantrouwen en afnemende sociale cohesie. Menselijk, makkelijker en milder en koste wat het kost. We zien het niet of onvoldoende als het gaat om het oplossen van verschillen.	
	De blik gaat ook vooruit - Begrijp ons niet verkeerd. Ook wij richten onze blik graag vooruit. Wij zien de kansen van de economische en sociale agenda en de isolatieaanpak voor onze inwoners. Wij erkennen en waarderen dat we hiermee een vliegwiel voor verbetering hebben dat we eerder niet hadden Daar gaan onze schouders onder voor Eemdelta en de hele regio Wij kijken uit naar het concreet maken van de agenda's en de effecten daarvan voor ons gebied.	
	Maak van de herstelagenda een succes - Maar wij begrijpen als geen ander dat onze inwoners heel vaak nog niet zover zijn. Zonder fundament is het lastig bouwen. Ook voor schade en versterken	Verwerkt, gespreksonderwerpen 3 en 4.

	(het herstel van Groningen) willen we graag de blik vooruit. Dat vraagt tempo en daadkracht, juist in de moeilijke en langlopende situaties, met werkelijk onderzoek naar kwaliteit van de versterkingsadviezen en lokaal mandaat met voldoende geld om verschillen op te lossen. Zodat de uitkomsten voor onze inwoners vergelijkbaar en daarmee aanvaardbaar zijn. We roepen het kabinet op de noodzakelijke ruimte en middelen te bieden en te borgen. Zodat de als één overheid samenwerkende gemeenten, Rijk, provincie, NCG en IMG van papier naar veranderingen in de praktijk kunnen komen.	
	De Staat van Groningen en Noord-Drenthe is een nieuw begin waarin ieder jaar de balans wordt opgemaakt en gekeken wordt hoe het gaat. Om successen en voortgang te vieren Maar ook door realistisch te zijn over wat niet werkt of nog niet werkt.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.
7	Stadskanaal	
	Onze klankbordgroep schaaft zich achter de aandachts- en verbeterpunten die worden genoemd in de globale analyse. In de globale analyse zijn meerdere argumenten opgenomen waarom de regio met een reactie dient te komen op de kabinetsreactie. Zo kondigt het kabinet slechts een beperkt aantal verbeteringen aan naar aanleiding van de Staat van Groningen en Noord-Drenthe terwijl de regio inzet op meer verbeterpunten.	Verwerkt, gespreksonderwerp 2.
	Ook heeft het kabinet in zijn reactie het slechts over een zorgplicht voor de brede welvaart terwijl de regio stuurt op resultaatverplichtingen die uiteindelijk in de Wet Groningen moet komen.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	In de eerste Staat van Groningen en Noord-Drenthe wordt ingegaan op schadeherstel en versterking. Dat is logisch, omdat de economische en sociale agenda pas dit jaar zijn vastgesteld. Wel	Het is een terecht punt en volgt uit de wet en de aanbesteding voor de Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2026 en verder. Daarom is het niet verwerkt in de najaarsvoorbereiding.

	hechten wij er waarde aan om mee te geven dat, zoals afgesproken, in de volgende Staat van Groningen en Noord-Drenthe aandacht wordt besteed aan de (uitvoering van) de economische en sociale agenda.	
8	Westerwolde	
	Vanuit Ecologisch Alternatief wordt meegegeven om de mensen die in het kerngebied wonen meer mee te nemen in de discussie.	Verwerkt 3 en 4
9	Groningen	
	Voorafgaand aan de inhoudelijke bespreking op 3 september wordt stilgestaan bij de naderende verkiezingen, waarbij is benadrukt dat het herstel en de investeringen niet aflatende aandacht verdienen, ongeacht de politieke samenstelling van het landsbestuur.	
	De delegatie van de raad van Groningen spreekt haar waardering uit voor de Regionale reactie op deze eerste SVGND die nu voorligt. Men kan zich goed vinden in deze reactie.	
	Menselijke maat en jeugd: Het is essentieel om de menselijke kant niet uit het oog te verliezen, met speciale aandacht voor kinderen en jongeren in het aardbevingsgebied. Er is bezorgdheid over de stress die deze jongeren ervaren door de spanningen rondom de afhandeling van de problemen.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Gelijkwaardige uitkomsten: Er moet worden gestreefd naar eerlijke en gelijke resultaten voor alle inwoners, waarbij zorgen worden geuit over de nog bestaande verschillen binnen de regio. Zoals ook benoemd in de adviezen van het rapport van de commissie van Geel.	Verwerkt, gespreksonderwerp 4
	Uitvoeringskosten en hulp: Het budget moet vooral ten goede komen aan de mensen zelf en niet aan extra uitvoerende instanties. Er moet niet te veel gestuurd worden op het verhogen van het	Verwerkt, gespreksonderwerp 3

	aantal uitvoerders, maar op het bieden van oplossingen voor verschillende doelgroepen. Vertrouwen in de betrokken professionals is daarbij van belang.	
	Voldoende bewegingsruimte voor IMG en NCG. Houdt de bureaucratie zoveel mogelijk buiten de deur zodat IMG en NCG hun werk efficiënt en vlot kunnen uitvoeren.	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
10	Provinciale Staten	
	Het kabinet moet reageren op alle punten in de regionale reactie Het kabinet moet op alle punten uit de regionale reactie reageren; dat is nu niet het geval.	Verwerkt, gespreksonderwerp 2.
	Volgende rapporten (Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2026 en verder) moeten qua vorm en inhoud aangepast worden De SvGND 2025 biedt te weinig cijfers en duiding en onvoldoende basis om de voortgang over 30 jaar te monitoren.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.
	Er is behoefte aan heldere indicatoren, een nulmeting, juiste en eenduidige trendmatige data (ook per gebied/kern), een verklaring achter afwijkende cijfers (niet alleen een opsomming), een duidelijke relatie tussen verhalen en illustraties en de uitkomsten van de monitor, maar ook de vermelding van wat goed gaat. De monitor moet vergelijking en controle door volksvertegenwoordiging mogelijk maken.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.
	Betrokkenheid van inwoners, in het bijzonder van jongeren, vraagt aandacht. Focusgroepen moeten representatief zijn en er moet rekening worden gehouden met het feit dat inwoners aangeven onderzoeksmoe te zijn. Dat kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van netwerken van de maatschappelijke organisaties.	Verwerkt, gespreksonderwerp 1.

	Betrokkenheid en invloed van regio De regio moet daadwerkelijk invloed hebben bij de monitor, schadeherstel en beleidswijzigingen; geen besluiten zonder ons.	Verwerkt, gespreksonderwerp 5.
	Koste-wat-kost, zolang-als-het-duurt, (financieel) commitment We willen resultaatsverplichtingen. Gevolgschade moet onder 'koste-wat-kost'-financiering vallen en de kosten met betrekking tot sociaal welzijn en gezondheid vallen ook onder gevolgschade. Het rijk moet garanderen dat het aanvullende middelen beschikbaar stelt wanneer die nodig zijn (naar Financiën gaan zoals de staatssecretaris aangaf, is niet hetzelfde als het beschikbaar stellen van middelen).	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Verbeteringen die nodig zijn voor inwoners en ondernemers Verbeteringen hebben betrekking op: → regels en maatregelen: maak inzichtelijk wat onder menselijker, milder en makkelijker wordt verstaan, ruimte en mandaat om problemen op te lossen ook buiten het kader zodat er echt sprake kan zijn van maatwerk, finale kwijting is een probleem, regels en processen moeten snel bijgesteld kunnen worden als dat nodig is, maatregelen moeten (anders dan de € 60.000-maatregel) juist in de kern van het gebied positief uitpakken. → de uitvoering door instanties: organiseren van één aanspreekpunt, concrete verbeteringen op korte termijn op het gebied van deskundigheid en capaciteit van medewerkers en monitoren of dit verbetert, gelijkwaardige ondersteuning en uitkomst en meer regie voor inwoners (ook voor huurders), harde afspraken over langlopende dossiers (geen dossier mag langer dan een jaar openstaan)	Verwerkt, gespreksonderwerp 3.
	Herstel van vertrouwen Er is een andere houding van de overheid nodig. Besluiten moeten begrijpelijk zijn (leg uit waarom iets kan of niet kan) en voorkomen	Verwerkt, gespreksonderwerp 2 en 3.

	dat onzekerheid over veiligheid ontstaat (waarborgen dat versterkingsadviezen juist zijn). Zet concrete stappen en maak die duidelijk (bijvoorbeeld: welke stappen onderneemt het kabinet concreet om de mentale gezondheid van jongeren te verbeteren?) en kom toezeggingen na.	
	Onderstaande raden hebben besloten geen input te leveren	
11	Westerkwartier	
12	Veendam	
13	Pekela	
	Onderstaande raden en besturen hebben niet gereageerd op de oproep op input te leveren	
14	Tynaarlo	
15	Waterschap Hunze en Aa's	
16	Waterschap Noorderzijlvest	